

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/133/2022
Identifikačné číslo spisu:	1314210944
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Zlocha
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1314210944.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Zlochu a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu: N. Y., nar. E., bytom U., zast. prof. JUDr. Peter Vojčík, advokát, so sídlom Rázusova 28, Košice, IČO: 31 946 011, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne námestie 1, Bratislava, IČO: 00 603 481, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava IV) pod sp. zn. 44C/144/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. novembra 2019 sp. zn. 15Co/99/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (po zmene súdnej mapy Mestský súd Bratislava IV, ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 13. decembra 2017 č. k. 44C/144/2014-431 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvej inštancie“) žalobu zamietol (prvá výroková veta). Druhou výrovkou vetou návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal (tretia výroková veta).

1.1. Okresný súd opravným uznesením z 9. januára 2019 č. k. 44C/144/2014-501 opravil rozsudok v záhlaví a v bode 7. odôvodnenia v označení žalobcu a zároveň v bodoch 14. a 16. odôvodnenia.

1.2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že konal o žalobe pôvodnej žalobkyne (I. X.), ktorou sa domáhala určenia, že bola ku dňu úmrtia X. X., t. j. ku dňu XX. mája XXXX s manželom X. X. bezpodielovou spoluvlastníčkou časti pozemku parcela č. 6010/157, LV č. XXXX, k. ú. P. tak, ako je táto časť vyznačená v geometrickom pláne overenom katastrálnym odborom Okresného úradu X. pod č. 2158/2013 z 31. októbra 2013, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku,

ako pozemok parc. č. 6010/166 pre k. ú. P. a pozemok parc. č. 6010/167 pre k. ú. P.. Pôvodná žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že spolu s manželom ako predávajúci a právnym predchodcom žalovaného - Výstavba hlavného mesta SSR Bratislava ako kupujúcim uzavreli zmluvu o prevode časti pozemkov parc. č. 5998/3 a parc. č. 5998/6 k. ú. P. tak, ako mali byť tieto časti pozemkov špecifikované geometrickým plánom č. 243-255-062-82 z 08. 07. 1984, na ktorý je v kúpnej zmluve poukazované. Kúpnu zmluvu predané časti dotknutých pozemkov boli v ďalšom kupujúcim zahrnuté do novovytvoreného pozemku parcelné č. 6010/8 pre k. ú. P. na LV č. XXXX. Na základe kúpnej zmluvy (zo 16. 04. 1985) bolo v katastri nehnuteľností zapísané v roku 1990 vlastnícke právo žalovaného k pozemku parcelné č. 6010/157 (pôvodne parcelné č. 6010/8) evidovaného na LV č. XXXX pre k. ú. P.. Žalobkyňa namietala, že predmetná kúpna zmluva (zo 16. apríla 1985) obsahuje iba odkaz na geometrický plán č. 243-255-062-82 z 08. 07. 1984, ktorý neexistoval. Akýkoľvek geometrický plán špecifikujúci predmet prevodu nebol s písomnou zmluvou o prevode vlastníctva spoluvlastníckeho podielu na časti nehnuteľnosti pevne pripojený. Žalobkyňa tak mala z a t o, že predmetná kúpna zmluva je pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka a súčasne aj pre neurčitosť vymedzenia predmetu kúpy v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná.

1.3. Pôvodná žalobkyňa, I. X., dňa E. zomrela. Do konania s poukazom na § 92 ods. 2 OSP po pôvodnej žalobkyni ako žalobca vstúpil jej právny nástupca - závetný dedič - žalobca N. Y.. Na jeho návrh okresný súd pripustil zmenu petitu žaloby nasledovne: „Súd určuje, že pozemok parc. č. 6010/166 a pozemok parc. č. 6010/167 v k. ú. P. tak, ako je vyznačený v geometrickom pláne overenom katastrálnym odborom Okresného úradu X. pod č. 2158/2013 dňa 31. 10. 2013, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku, patrí do dedičstva po poručníkovi X. X., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX a do dedičstva po poručníčke I. X., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, trvalým bytom V.“ Nový žalobca zotrval na žalobnej argumentácii a tvrdil, že kúpna zmluva, na základe ktorej bol žalovaný zapísaný ako vlastníak do katastra nehnuteľností, je absolútne neplatná pre absenciu určitosti a zrozumiteľnosti ako aj nedostatok formy právneho úkonu, keď predmetom kúpnej zmluvy č. XXX/XX-X zo 16. apríla 1985 mala byť nehnuteľnosť špecifikovaná tak, že tvorí časť pozemku o výmere 268 m² v celosti z nehnuteľnosti parcelné č. 5998/3 a č. 5998/6 identifikovaná GP č. z. 243-255-062-82 z 08. 07. 1984 pre k. ú. E.. Geometrický plán tak, ako bol označený v kúpnej zmluve, v skutočnosti nikdy nebol vyhotovený. Uvedené zakladá absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy čo do písomnej formy v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 46 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď neexistuje žiadny geometrický plán, ktorý by bol spojený s kúpnu zmluvou. V tomto smere žalobca poukázal na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Cpj 33/01. Žalobca sa vyjadroval aj k otázke vydržania, kde namietol nielen nepretržitosť držby. Mal tiež za to, že žalovaný nemôže preukázať dobromyseľnosť, keď odvodzuje svoje užívacie právo od neplatnej zmluvy. Žalovaný sa nemohol ujať držby pozemku, nakoľko v nadobúdanom titule nie je špecifikovaný predmet kúpnej zmluvy; sporný pozemok je obkolesený pozemkami vo vlastníctve rôznych fyzických osôb a žalovaný k nemu ani nemohol mať prístup, a teda nakladať s ním. Žalobca poukazoval na konanie v minulosti prebiehajúce na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 30C/35/2001, rozsudok vydaný v tomto konaní, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/442/2010-285 zo 14. februára 2012.

1.4. Po vykonanom dokazovaní okresný súd na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 37 ods. 1, § 38 ods. 1, ods. 2, § 40 ods. 1, § 46 ods. 2, § 124, § 126 ods. 1, ods. 2, § 132 ods. 1, § 133 ods. 2, § 129 ods. 1, § 130, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poukázal na závery vyplývajúce z nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 242/07 z 3. júla 2008, sp. zn. IV. ÚS 15/2014-77 z 28. apríla 2014 a sp. zn. IV. ÚS 15/2014.

1.5. Okresný súd uzavrel, že mal za preukázané, že v prípade kúpnej zmluvy zo 16. 04. 1985, napriek chybe v písaní, ktorá sa v kúpnej zmluve vyskytla v článku 3 v označení geometrického plánu, bolo účastníkom zjavné, ktoré konkrétne časti nehnuteľnosti odpredávajú. Vyplyva t o z dôkazov predložených stranami sporu; z listu predávajúcich kupujúcemu je zjavné, že X. X. spolu s manželkou boli pred podpisom kúpnej zmluvy oboznámení nielen s geometrickým plánom, ktorý bol podkladom ku

kúpnej zmluve, keď vznikli konkrétne požiadavky, ktoré žiadali uviesť do kúpnej zmluvy ako jej súčasť, a ktoré kúpna zmluva aj obsahuje v bodoch 9. a 10. Dôkazom o tom, že predávajúci mali vedomosť o identifikácii parciel, ktoré odpredali kupujúcemu, je aj skutočnosť, že nehnuteľnosti, ktorých boli vlastníckymi, odpredali vo výmere, ktorá im ostala po odpredaní časti nehnuteľnosti na základe spornej kúpnej zmluvy. Aj z uvedeného dôvodu okresný súd nepovažoval za smerodajné závery súdu vyslovené v konaní vedenom pod sp. zn. 30C/35/2001.

1.6. Okresný súd mal za to, že zmluva, ktorú právni predchodcovia žalobcu uzavreli s právnym predchodcom žalovaného 16. apríla 1985 je platná. V rozhodnom čase sa na registráciu zmluvy o prevode nehnuteľností nevyžadovalo technické spojenie geometrického plánu s kúpnu zmluvou; chyba v označení geometrického plánu v kúpnej zmluve nemôže byť dôvodom jej neplatnosti; išlo by o prílišný formalizmus. Z prejavu vôle účastníkov zmluvy - predávajúcich je zrejmé, že im identifikácia predmetu prevodu bola známa. Ak žalobca namietal, že zmluva neprešla schvaľovacím procesom v zmysle vyhlášky č. 90/1984 Zb. o správe národného majetku (ďalej len „vyhláška č. 90/1984 Zb.“) okresný súd zdôraznil, že § 490 Občianskeho zákonníka v rozhodnom čase na zmluvu o prevode poľnohospodárskeho pozemku nevyžadoval súhlas národného výboru, a keď išlo o prevod do socialistického vlastníctva.

1.7. Súd prvej inštancie poukázal na to, že ak by aj akceptoval názor súdu vyslovený v konaní vedenom pod sp. zn. 30C/35/2001 a zmluvu by považoval za neplatnú, žalovaný sa dovoľával vydržania sporných nehnuteľností. K uvedenému súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný bol zaevidovaný ako vlastníč sporných nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy č. XXX/XX-X zo 16. 04. 1985 v roku 1990 pod položkou výkazu zmien č. 409/1990. Nakladanie s predmetom vydržania nemusí mať iba charakter fyzického obrábania pozemku. Základ dobrej viery v nadobúdací titul u žalovaného bol zahrnutý do územnoplánovacej dokumentácie, keď účelom odkúpenia sporného pozemku od manželov X. bolo vybudovanie komunikácie. Žalovaný v roku 2003 vyzval vlastníkov príslušných pozemkov na odstránenie oplozenia za účelom realizácie plánovanej cesty; časť predmetného pozemku žalovaný prenajal. Podľa názoru okresného súdu vydržacia lehota pre žalovaného začala plynúť od 1. januára 1992 a uplynula dňa 01. 01. 2002. Súd prvej inštancie tak mal za to, že u žalovaného ako nadobúdateľa v dobrej viere došlo k originálnemu spôsobu nadobudnutia vlastníctva k predmetu sporu titulom vydržania nehnuteľnosti po zákonom vyžadovanú dobu.

1.8. Pokiaľ žalovaný navrhol prerušenie konania, okresný súd tomuto návrhu nevyhovel z dôvodu, že akceptoval aktívnu legitimáciu žalobcu ako právneho nástupcu pôvodnej žalobkyne.

1.9. Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že podľa princípu úspechu v spore nárok na náhradu trov konania patrilo žalovanému, ktorý však výslovne uviedol, že si náhradu trov konania neuplatňuje.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. novembra 2019 sp. zn. 15Co/99/2019 rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 13. decembra 2017 č. k. 44C/144/2014-431, v znení opravného uznesenia z 9. januára 2019 č. k. 44C/144/2014-501, vo výroku, ktorým žalobu zamietol, potvrdil (prvá výroková veta). Druhou výrovkou vetou rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (tretia výroková veta).

2.1. Odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania; rozsudok verejne vyhlásil. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal všetko navrhované dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, ako aj na posúdenie opodstatnenosti tvrdení, ktoré uvádzal žalovaný na svoju obranu. Podľa záverov odvolacieho súdu dospel okresný súd k správnym skutkovým zisteniam a na ich základe vyvodil aj správny právny záver, že v prejednávanej veci žalobca nepreukázal dôvodnosť žaloby, keď nepreukázal absolútnu neplatnosť

zmluvy uzavretej dňa 16. apríla 1985 medzi jeho právnymi predchodcami a právnym predchodcom žalovaného. Okresný súd podľa záverov odvolacieho súdu svoj rozsudok riadne odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci ako aj so všetkými relevantnými argumentami strán sporu súvisiacimi s predmetom konania.

2.2. Reagujúc na odvoláciu argumentáciu k námietke neplatnosti právneho úkonu pre absenciu určitosti a zrozumiteľnosti a absenciu formy právneho úkonu odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne ustálil, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. K tvrdeniu žalobcu o neexistencii geometrického plánu, resp. o dôvode neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu absencie technickej jednoty listiny odvolací súd uviedol, že vykonaným dokazovaním pred okresným súdom bolo preukázané, že geometrický plán č. 243-255-062-84 z 8. augusta 1984 bol do katastra nehnuteľností zapísaný pod položkou výkazu zmien č. 57/1985 a bol riadne priložený k návrhu Výstavby hlavného mesta Bratislava (právny predchodca žalovaného) na zápis do evidencie nehnuteľností spolu s kúpnu zmluvou uzavretou s X. a bol riadne overený orgánom správy katastra podľa § 8 zákona č. 46/1971 Zb. o geodézii a kartografii (ďalej len „zákon č. 46/1971 Zb.“). V zmysle geometrického plánu bol predmetom prevodu diel č. 59 o výmere 227 m² z pozemku parc. č. 5998/3 a diel číslo 60 o výmere 41 m² z pozemku parc. č. 5998/6, spolu o výmere 268 m². Iba skutočnosť, že v namietanej kúpnej zmluve bolo nesprávne uvedené číslo geometrického plánu (č. 243-255-062-82) a nesprávny dátum jeho vyhotovenia (08. 07. 1984) nemá za následok neplatnosť kúpnej zmluvy podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o určitosť právneho úkonu jeho predpokladom je označenie jeho predmetu takým spôsobom, aby bol nezameniteľný a rozpoznateľný od predmetov iných; v prípade nedostatkov označenia právneho úkonu, je potrebné rozlíšiť, či zakladajú vadu umožňujúcu zámenu predmetu úkonu, alebo či spočívajú len v inak nepresnom alebo neúplnom označení tohto predmetu. Vo vzťahu k identifikácii predmetu zmluvy odvolací súd poukázal na ďalšie ustanovenia zmluvy, z ktorých pre neho vyplynulo, že predmet kúpnej zmluvy nebolo možné zameniť. Ide o body 1, 5 a 7 zmluvy, z ktorých vyplýva, že predávajúci mali vedomosť o tom, ktorá časť nehnuteľnosti je predmetom kúpnej zmluvy. Napokon kúpna zmluva sa odvoláva aj na znalecký posudok č. zákazky 271/85/Sv z 20. júla 1984; v tomto posudku je geometrický plán označený správnym číslom a dátumom.

2.3. K odvolacej námietke absencie technickej jednoty zmluvy s geometrickým plánom odvolací súd zhodne so závermi súdu prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2014 sp. zn. I. ÚS 15/2014, podľa ktorého pôvodné zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Cpj 33/2001 z 3. októbra 2001 o vyžadovaní takzvanej technickej jednoty zmluvy bolo prekonané ďalšou judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Ak žalobca namietal retroaktívne pôsobenie nálezu ústavného súdu odvolací súd zdôraznil, že retroaktivita je vlastnosť právnej normy; retroaktivitu nemožno spájať so súdnym rozhodnutím.

2.4. Pokiaľ odvolateľ tvrdil, že geometrický plán nebol overený v súlade s § 8 ods. 4 vyhlášky č. 82/1973 Zb. odvolací súd uviedol, že § 8 citovanej vyhlášky má len 3 odseky a nie je tak zrejmé, aká je podstata námietky odvolateľa. K uvedenému však konštatoval, že geometrický plán č. 243-255-062-84 z 8. augusta 1984, pokiaľ ide o jeho overenie, zodpovedá právnej úprave.

2.5. Ak odvolateľ poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo 14. 02. 2012 č. k. 5Co/442/2010-285 prijaté v obdobnej veci, odvolací súd sa so závermi uvedeného rozhodnutia z dôvodov, pre ktoré rozsudok okresného súdu potvrdil, nestotožnil.

2.6. Pokiaľ ide o odvoláciu argumentácii vo vzťahu k vydržaniu, odvolací súd reagujúc na tvrdenie odvolateľa, že dotknuté pozemky neboli spôsobilým predmetom vydržania uviedol, že dotknuté pozemky predstavujú spôsobilý predmet vydržania, predstavujú veci spôsobilé byť predmetom vlastníctva a nejde o veci, ktoré by mohli byť len vo vlastníctve štátu, resp. zákonom určených právnických osôb. Žalobca spochybnil dobromyseľnosť žalovaného s poukazom na konanie vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 30C/36/2001 a s poukazom na ustanovenie § 78 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z. z.“ alebo „katastrálny zákon“). Za správne považoval konštatovania súdu prvej inštancie, že

žalovaný bol ako vlastník dotknutých nehnuteľností evidovaný na základe kúpnej zmluvy č. 271/85-2 zo 16. apríla 1985 v roku 1990 pod položkou výkazu zmien č. 409/1990 a bol ich oprávneným držiteľom viac ako 10 rokov. Podľa ustálenej praxe pritom počínajúc 1. januárom 1992 vlastníkom nehnuteľnosti sa stane osoba, ktorá má nehnuteľnosť v oprávnenej držbe nepretržite po dobu desiatich rokov a to aj v prípade, že sa stala oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1990; do doby oprávnenej držby pre vydržanie treba započítať aj dobu pred týmto dňom. Pokiaľ ide o žalovaného, tento nadobudol sporné nehnuteľnosti do vlastníctva z majetku štátu dňom 1. mája 1990 dňa na základe zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (ďalej len „zákon č. 138/1991 Zb.“). Žalovanému tak svedčal právny titul zakladajúci poctivosť právneho dôvodu nadobudnutia jeho vlastníckeho práva ako aj jeho presvedčenie, že s nadobudnutým majetkom nakladá v dobrej viere ako s vlastnou vecou, akoby mu ako držiteľovi aj vlastnícky patrila. U žalovaného 10-ročná vydržacia doba začala plynúť dňom 1. mája 1991 a uplynula dňom 1. mája 2001, kedy nadobudol vlastnícke právo vydržaním. Doručením žaloby žalovanému v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 30C/36/2001 dňa 10. septembra 2001 nedošlo k narušeniu dobromyseľnosti žalovaného.

2.6.1. Ak odvolateľ namietal, že žalovaný sa nechopil držby dotknutých pozemkov a nesplnil tak podmienku vydržania odvolací súd zdôraznil, že fyzické ovládanie je len jedným z možných spôsobov nakladania s vecou a to z dôvodu, že niektoré veci fyzicky držať nemožno. Záleží tak na objektívnom spoločenskom posúdení, či niekto - so zreteľom na zvyklosti, skúsenosti a všeobecné názory - nakladá s vecou. To je zjavné najmä u pozemkov, držiteľ na pozemok nemusí celé roky vstúpiť, môže ho nechať ľadom, a napriek tomu, ak sa jeho držby nechopí niekto iný, zostáva držiteľom nehnuteľnosti. Pri uvedených konštatovaniach odvolací súd vychádzal z právnych záverov vyslovených Najvyšším súdom Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 22Cdo/2302/2000. V spore nebolo preukázané, že by sa držby dotknutých pozemkov chopil niekto iný ako žalovaný.

2.6.2. Odvolateľ namietal prekvapivosť rozhodnutia súdu prvej inštancie z dôvodu, že argument vydržania žalovaný vzniesol v konaní len raz, a to v záverečnej reči. Uvedené podľa názoru odvolacieho súdu neobstoja, pretože žalovaný už na pojednávaní dňa 08. 09. 2014 uviedol, že ako možnú obranu zväži námietku, že nehnuteľnosť nadobudol vydržaním.

2.7. K tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uzavrel, že odôvodnenie rozsudku okresného súdu spĺňa zákonom vyžadované náležitosti; žalobca nepreskúmateľnosť rozhodnutia namietal nedôvodne.

2.8. Pokiaľ odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, bolo to z dôvodu, že výrok rozsudku okresného súdu nebol v súlade s § 262 ods. 1 a ods. 2 CSP.

2.9. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ustanovenie § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná náhradu trov konania. Ak by podľa dovolacieho súdu neboli splnené podmienky na zmenu napadnutého rozsudku žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. novembra 2019 sp. zn. 15Co/99/2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.1. Dovolateľ mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu, či bol naplnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP; taktiež tvrdil, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím bol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

3.2. Pokiaľ dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdil, že odvolací súd sa odchyľil od ustálenej praxe dovolacieho súdu v otázke posúdenia absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Poukázal na svoju argumentáciu v konaní pred súdmi nižších inštancií a teda, že tvrdil absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy zo 16. apríla 1985 z dôvodu absencie určitosti a zrozumiteľnosti a z dôvodu nedostatku formy právneho úkonu. Svoju argumentáciu založil na tom, že geometrický plán, na ktorý odkazovala kúpna zmluva, a ktorou sa mala preukazovať identifikácia nehnuteľností, nikdy neexistoval a nebol tak súčasťou listín, na základe, ktorých sa vykonávajú zápisy právnych vzťahov k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností a zapisujú zmeny vlastníckych vzťahov. Na základe neexistencie súčasti listiny nemohlo dôjsť ani k odčleneniu predmetu prevodu. V konaní pred súdmi nižších inštancií tiež argumentoval tým, že dotknutej časti sporného pozemku ako vec v občianskoprávnom zmysle a spôsobilý predmet právnych vzťahov neexistovala; odčleňujúci geometrický plán nebol súčasťou listín, na základe ktorých sa vykonávajú zápisy právnych vzťahov k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností. Akýkoľvek použitý geometrický plán nebol overený a časti dotknutých pozemkov netvorili spôsobilý predmet právnych úkonov.

3.2.1. Poukaz na znalecký posudok, na ktorý kúpna zmluva odkazuje neobstoí; znalecký posudok nie je v kúpnej zmluve určito a zrozumiteľne špecifikovaný. Argumentácia odvolacieho súdu skutkovo a právne obstať nemôže z dôvodu, že znalecký posudok nie je v posudzovanej kúpnej zmluve špecifikovaný, a teda k špecifikácii predmetu kúpy v posudzovanej kúpnej zmluve prispieť nemôže.

3.2.2. Súd nižších inštancií, pokiaľ ide o geometrický plán, rozhodnutie založili na konštatovaní o chybe v písaní a argumentovali, že napriek tejto chybe bolo účastníkom kúpnej zmluvy zjavné, ktoré konkrétne časti nehnuteľnosti sa odpredávajú. Ďalšou argumentáciou nižších súdov bol záver o tom, že predávajúci nehnuteľnosti, ktoré mali vo vlastníctve odpredali, a to vo výmere, ktorá právnym predchodcom žalobcu zostala po odpredaji časti nehnuteľnosti podľa spornej kúpnej zmluvy.

3.2.3. Vo vzťahu k požiadavke technickej jednoty listiny okresný súd konštatoval platnosť kúpnej zmluvy zo 16. apríla 1985 z dôvodu, že v tom čase sa na registráciu zmluvy o prevode nehnuteľností nevyžadovalo technické spojenie geometrického plánu s kúpnu zmluvou.

3.2.4. Žalobca v priebehu konania pred súdmi nižších inštancií poukazoval na závery vyplývajúce z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/138/2008-179, ktorý rozhodoval v skutkovo a právne v podstate identickej veci a konštatoval, že nebolo možné spoľahlivo konštatovať, čo presne bolo predmetom prevodu na základe kúpnej zmluvy; nebolo možné zo zmluvy zistiť, ktorá časť pozemku bola prevádzaná a kupujúceho; zmluva obsahovala len odkaz na geometrický plán, bez označenia odčleňovaného dielu a zmluvou označený geometrický plán vôbec neexistoval. Podľa záverov citovaného rozhodnutia zmluva by v časti označenia predmetu kúpy bola neurčitá aj v prípade, ak by bol v zmluve označený správny a existujúci geometrický plán; tento nedostatok nebolo možné odstrániť ani pomocou interpretačných pravidiel. Zmluva totiž musí spĺňať požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti, požiadavku zákonnosti a požiadavku písomnej formy. Pri požiadavke určitosti a formy nie je možné pochybnosti o obsahu zmluvy nahrádzať dôkazmi o skutočnej vôli konajúcej strany.

3.2.5. Uvedené závery vyslovené v skutkovo a právne identickej veci súd prvej inštancie a odvolací súd v svojich rozhodnutiach odmietli a pokúsili sa absolútne neplatný právny úkon konvalidovať pomocou interpretačných pravidiel neprihliadajúc na rozsiahlu argumentáciu žalobcu.

3.2.6. Dovolateľ vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uzavrel, že súdy nižších inštancií sa pri riešení právnej otázky posúdenia platnosti zmluvy odklonili od judikatúry dovolacieho súdu, keď sa neurčitosť predmetu zmluvy snažili odstrániť skúmaním vôle zmluvných strán a dohadom o tom, že predávajúci vedeli, ktorá časť pozemku je predmetom predaja na základe zmluvy a predmetnú skutočnosť súdy vyvodzovali z iných nedostatočne určitých ustanovení kúpnej zmluvy, z interpretácie vôle zmluvných strán a z nepreukázaných záverov, že predávajúci mali vedomosť o tom, ktorá časť nehnuteľnosti je predmetom prevodu. V tomto smere žalobca poukázal na závery vyplývajúce

z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky zo 16. novembra 2001 sp. zn. 22Cdo/1236/2001.

3.3. Uplatniac dovolací dôvod uvedený v § 420 písm. f) CSP žalobca tvrdil, že argumentácia súdov nižších inštancií nespĺňa požiadavku vnútornej nerozpornosti ani požiadavku čiarky, aby argumenty súdu uvedené v rozhodnutí podporovali záver úvah súdu. Súd prvej inštancie totiž konštatoval, že ak by zmluvu považoval za neplatnú, v takom prípade sa žalovaný dovolal vydržania predmetných nehnuteľností. Súd prvej inštancie mal predpoklady vydržania za splnené; odvolací súd sa s jeho závermi stotožnil napriek tomu, že žalobca namietal nesplnenie náležitostí subjektívnej držby žalovaným ako aj skutočnosť, že neboli naplnené ani zákonné podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k časti pozemku. Poukázal na to, že už 9. septembra 2001 bola žalovanému doručená žaloba v právnej veci vedenej medzi žalobcom a žalovaným pred Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 30C/36/2001, ktorou žalobca, okrem iného, namietal existenciu geometrického plánu. Žalovaný tak objektívne musel mať pochybnosť o svojom práve k pozemku parc. č. 6010/8, súčasťou ktorého mali byť aj sporné pozemky parc. č. 5998/3 a parc. č. 5998/6. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, z akého titulu mal žalovaný spornú nehnuteľnosť nadobudnúť a nevysporiadal sa dostatočne ani s otázkou straty dobromyseľnosti žalovaného. Súd prvej inštancie ani odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevenoval otázke ústavou garantovaného a chráneného práva vlastníka pozemku, t. j. predávajúcich, resp. žalobcu ako ich právneho nástupcu.

3.4. Nepreskúmateľnosť, resp. nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalobca namietal aj vo vzťahu k otázke, či sa sudy nižších inštancií venovali otázke špecifikácie predmetu kúpy v kúpnej zmluve, v ktorej je predmet kúpy najprv uvedený ako časť nehnuteľnosti (a nie časť nehnuteľností); kúpna zmluva na inom mieste popisuje hodnotu pozemku parc. č. 5998/3 a parc. č. 5998/6 o výmere 268 m² v celosti. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, či sa sudy vôbec venovali otázke, že časti pozemkov mali byť vyčlenené až kúpnu zmluvou, pretože v čase jej uzavretia dňa 16. apríla 1985 geometrický plán č. 243-255-062-82 z 8. júla 1984 nebol vytvorený a časť pozemku o výmere 268 m², ktorá mala byť predmetom prevodu, nebola vyčlenená a neexistovala ako samostatný pozemok a spôsobilý predmet občianskoprávných vzťahov.

3.5. Žalobca v konaní pred súdmi nižších inštancií argumentoval, že nemožno sa odvolávať ani na geometrický plán č. 243-255-062-84 z 8. augusta 1984 z dôvodu, že tento nebol overený podľa § 8 zákona č. 46/1971 Zb., pretože v ňom absentuje podpis overujúceho pracovníka N., namiesto ktorého sa podpísal N.. Je nepochybné, že krajská správa geodézie a kartografie tento geometrický plán neoverila. S predmetnou argumentáciou sa odvolací súd nevysporiadal iba konštatoval, že overenie zodpovedá právnej úprave.

3.6. Dovolateľ považoval napadnuté rozhodnutie za také, ktorým došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a to z dôvodu, že argument vydržania v konaní pred súdom prvej inštancie vznesol žalovaný iba raz; po reakcii žalobcu sa súd ani žalovaný predmetnej otázke ďalej nevenovali; žalovaný argumentáciu týkajúcu sa vydržania predmetu sporu otvoril až po skončení dokazovania prvoinštančným súdom, keď už žalobca nemohol uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. Dovolateľ mal za to, že účastníci konania by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Napriek tomu, že žalobca uvedené v podanom odvolaní namietal, odvolací súd sa s touto argumentáciou vysporiadal len vágne, čo zakladá porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia súdmi oboch inštancií.

3.6.1. K porušeniu princípu predvídateľnosti došlo aj tým, že súd prvej inštancie i odvolací súd odmietli aplikáciu záverov vyslovených Krajským súdom v Bratislave v rozhodnutí sp. zn. 5Co/138/2008. V tomto smere dovolateľ poukázal na závery vyplývajúce z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2011 sp. zn. III. ÚS 289/2017, z ktorého vyplýva, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie

zamietol postupom podľa § 448 CSP ako nedôvodné.

4.1. Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, žalovaný uviedol, že judikatúra českých súdov nie je prameňom slovenského práva a uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky nie je možné preukázať dôvodnosť dovolania podľa citovaného ustanovenia CSP. A keď žalobca poukazoval v prvostupňovom konaní na zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Cpj 33/2001, dovolateľ v zhode so závermi súdov nižších inštancií poukázal na závery vyplývajúce z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2014, podľa ktorých technická jednota zmluvy o prevode nehnuteľnosti nie je podmienkou platnosti právneho úkonu, ale iba podmienkou katastrálneho zákona, na odstránenie ktorej vady má byť účastník vyzvaný v konaní. Zároveň v zhode s o závermi súdov nižších inštancií poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 242/2007 ohľadne preferencie výkladu platnosti právneho úkonu. V nadväznosti na uvedené považoval za zrejmé, že súdy nižších inštancií sa od ustálenej praxe dovolacieho súdu neodklonili.

4.2. Pokiaľ ide o geometrický plán žalovaný uviedol, že v čase uzatvárania spornej kúpnej zmluvy neexistovala žiadna zákonná právna úprava, ktorá by stanovovala povinnosť ku kúpnej zmluve pripojiť geometrický plán; geometrický plán č. 243-255-062-84 z 8. augusta 1984 bol do katastra nehnuteľností v k. ú. P. zapísaný pod položkou výkazu zmien č. 57/1985 a bol riadne priložený k návrhu na zápis do evidencie nehnuteľností štyridsiatich štyroch zmlúv, vrátane kúpnej zmluvy uzavretej s X.. Zrejma chyba v písaní nemôže viesť k neplatnosti kúpnej zmluvy. Žalovaný odmietol tvrdenie ohľadom podpisu geometrického plánu neoprávnenou osobou, toto tvrdenie považoval za špekuláciu. Pokiaľ ide o kúpnu zmluvu v jej bode 5 je odkaz na znalecký posudok, v ktorom je geometrický plán označený správne. Napokon žalovaný uzavrel, že predávajúci manžel X. vedeli, čo je predmetom dotknutej kúpnej zmluvy; žalovaný tak mal za to, že dotknutá kúpna zmluva bola urobená v súlade s vtedajším znením § 37 Občianskeho zákonníka.

4.3. K námietke nedostatočného odôvodnenia žalovaný uviedol, že pokiaľ ide o doručenie inej žaloby dňa 10. 09. 2001 v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 10C/36/2001, v prípade súdneho sporu žalovaný prešetruje konkrétny predmet súdneho sporu a neskúma, nakoľko na to nemá ani dôvod, a neprešetruje iné pozemky a listiny než tie, ktoré sú predmetom konkrétneho sporu. K tvrdenej vnútornej rozpornosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie žalovaný uviedol, že súd sa musel vysporiadať s obranou, námietkami a argumentáciou žalovaného, keď žalovaný z dôvodu opatrnosti vzniesol námietku vydržania sporných pozemkov. Žalovaný zdôraznil, že námietkou vydržania sa zaoberal viackrát, a to vo vyjadreniach z 22. októbra 2014, 18. novembra 2014 a 13. marca 2015 a k týmto podaniam sa žalobca vyjadroval. Žalobca napokon predložil aj listinný dôkaz (list starostu mestskej časti Bratislava - Nové Mesto z 9. mája 2006) a považoval ho za dôkaz vzťahujúci sa k námietke vydržania žalovaného. V rámci záverečného návrhu žalovaný iba zhrnul svoje dovtedajšie tvrdenia, nepredkladal nové dôkazy ani tvrdenia, ku ktorým by sa žalobca nemal možnosť vyjadriť. Námietku nesprávneho procesného postupu tak považoval žalovaný za nedôvodnú.

5. K vyjadreniu žalovaného podal ďalšie vyjadrenie (replika) žalobca; v uvedenom vyjadrení žiadne nové (podstatné) skutočnosti neuviedol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Po preskúmaní podaného dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné, a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, majúci v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania

ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov konaní a rozhodovaní súdov nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

9. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto podmienka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3Cdo/208/2014).

10. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých spor bol právoplatne skončený meritórnym rozhodnutím musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti; z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

14. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

16. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 CSP)

platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Pokiaľ dovolateľ uplatnil odvolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, z obsahu dovolania možno vyvodíť, že namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (ktorý v spojení s potvrdzovaným rozsudkom okresného súdu vytvára organickú /kompletizujúcu/ jednotu) vo vzťahu k záverom o vydržaní nehnuteľnosti (pozemku), ktorý je predmetom sporu, resp. ku ktorému sa viaže požadovaný petit žaloby; nepreskúmateľnosť namietal dovolateľ vo vzťahu k ním nastolenej otázke nedostatočnej špecifikácie predmetu kúpnej zmluvy (o ktorej žalobca tvrdil, že je absolútne neplatná) a dovolateľ napokon vo vzťahu k nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal ani s otázkou uvedenia geometrického plánu (č. 243-255-062-84 z 8. augusta 1984). Za vadu predpokladanú § 420 písm. f) CSP dovolateľ považoval porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia vo vzťahu k záverom o vydržaní z dôvodu, že tejto otázke sa strany sporu v konaní pred súdom prvej inštancie a ani okresný súd v dokazovaní nevenovali a zároveň k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia došlo v súvislosti s tým, že sudy nižších inšancií rozhodli inak, ako v právne a skutkovo totožnej veci rozhodol Krajský súd v Bratislave.

19. Dovolací súd pripomína, že po pripustení zmeny petitu žaloby sudy nižších inšancií konali o žalobe o určenie, že sporné nehnuteľnosti (pozemky) patria do dedičstva po poručiťoch manželoch X. X. a I. X. (pôvodná žalobkyňa), a ktorých právnym nástupcom je v dôsledku závetného dedenia po I. X. žalobca; určovacia žaloba je založená na tvrdení a preukazovaní absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo 16. apríla 1985, ktorú otázku riešili sudy nižších inšancií ako otázku predbežnú.

19.1. Po vykonaní dokazovania posudzujúc otázku určitosti a zrozumiteľnosti kúpnej zmluvy a otázku nedostatku formy právneho úkonu (kúpnej zmluvy) už súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva, ktorú právní predchodcovia žalobcu uzavreli s právnym predchodcom žalovaného, je platná. S uvedeným záverom, na ktorom okresný súd založil svoje rozhodnutie, sa odvolací súd stotožnil.

19.2. Dovolací súd pripúšťa, že odôvodnenie napadnutého rozsudku, zaoberajúce sa (aj) otázkou vydržania, je mierne protirečivé v tom, že v prípade preukázaného vlastníctva žalovaného v dôsledku konštatovania o platnosti nadobúdacieho titulu jeho právneho predchodcu, nebol dôvod zaoberať sa otázkou vydržania; v danom prípade táto vada nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu nespôsobuje, naopak znásobuje jeho argumentačnú presvedčivosť.

19.3. Otázku vydržania totiž nastolili strany sporu (žalovaný), ktorý z dôvodu opatrnosti, pre prípad, že by súd uznal argumenty navrhovateľky o formálnych nedostatkoch kúpnej zmluvy argumentoval aj tým, že žalovaný splnil podmienky dobromyseľnej a nikým nerušenej držby po dobu viac ako desiatich rokov a vec je spôsobilá na vydržanie (vyjadrenie z 22. októbra 2014 na č. l. 56 spisu). Strany sporu sa k otázke vydržania opakovane a rozsiahlo vyjadrovali v písomných podaniach, a to nielen žalovaný

(vyjadrenie z 18. novembra 2014 na č. l. 89 spisu a vyjadrenie z 13. marca 2015 na č. l. 119 spisu), ale aj žalobca prostredníctvom právneho zástupcu (vyjadrenie z 10. novembra 2014 č. l. 81 spisu, vyjadrenie z 22. januára 2015 na č. l. 102 spisu a vyjadrenie z 5. mája 2015 na č. l. 147 spisu).

19.4. Ak sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku zaoberal aj otázkou vydržania, bolo tak z dôvodu, že potrebu riešenia tejto otázky nadniesli strany sporu, k otázke vydržania sa predovšetkým v písomných vyjadreniach rozsiahle skutkovo aj právne vyjadrovali.

19.5. Reagujúc na odvolaciu argumentáciu sa otázkou vydržania zaoberal aj odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku, poskytol tak odpoveď na odvolateľom nastolené otázky. Podstatné pre posúdenie dôvodnosti dovolacej námietky ale je, že sudy nižších inštancií sa síce reagujú na prostriedky procesnej obrany a procesného útoku strán sporu vydržaním zaoberali, na posúdení tejto otázky svoje rozhodnutia nezaložili. Z uvedeného dôvodu aj dovolací súd dovolaciu argumentáciu žalobcu, vo vzťahu k nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu, nepovažoval za relevantnú pre prípadné zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

20. Vo vzťahu k otázke vydržania dovolateľ namietal aj porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a tvrdil, že argument vydržania v konaní pred súdom prvej inštancie vzniesol žalovaný len raz a následne otázku vydržania otvoril až po skončení dokazovania prvoinštančným súdom a žalobca nemohol uplatniť prostriedky procesnej obrany a procesného útoku. Uvedené tvrdenie je vo svetle vyššie uvedených konštatovaní (bod 19.3. tohto rozhodnutia) v rozpore s obsahom súdneho spisu; žalobca sa k otázke vydržania opakovane a rozsiahlo vyjadroval v písomných podaniach. Dovolací súd napokon opakovane zdôrazňuje, že sudy nižších inštancií svoje rozhodnutia nezaložili na závere, že kúpna zmluva uzatvorená 16. apríla 1985 medzi právnymi predchodcami žalobcu a právnym predchodcom žalovaného je neplatná, ale boli splnené zákonné podmienky vydržania; svoje rozhodnutia založili na závere, že kúpna zmluva je platná.

21. V rozpore s obsahom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je dovolacia námietka, podľa ktorej sa odvolací súd nezaoberal tvrdením žalobcu, že geometrický plán č. 243-255-062-84 z 8. augusta 1984 nebol overený podľa § 8 zákona č. 46/1971 Zb. a § 1 ods. 4 vyhlášky č. 82/1973 Zb. z dôvodu, že absentuje podpis overujúceho pracovníka N., namiesto ktorého sa podpísal N..

21.1. Dovolací súd pripomína, že túto odvolaciu námietku formuloval odvolateľ nasledovne: nemožno sa odvolať ani na geometrický plán č. 243-255-062-84 z 08. 08. 1984, nakoľko tento nebol overený v súlade s § 8 ods. 4 vyhl. č. 82/73 Zb. o overovaní geometrických plánov (bližšie vo vyjadrení z 02. 10. 2016, čl. II).

21.2. Z vyjadrenia žalobcu z 05. 10. 2016 (žalobca v odvolaní nesprávne uviedol dátum 02. 10. 2016) vyplýva, že preukázal, že geometrický plán č. 243-255-062-84 z 08. 08. 1984 N. nepodpísal N. podpísal N.. Je tak zrejmé, že geometrický plán nebol overený v súlade s § 8 ods. 4 vyššie citovanej vyhlášky, pretože v ňom absentuje podpis overujúceho pracovníka Krajskej správy geodézie a kartografie v Bratislave N.. Z tohto geometrického plánu je totiž zrejmé, že overujúcu doložku „overené podľa § 8 zákona č. 49/1971 Zb.“ namiesto neho podpísal N., ktorý však bol pracovníkom Geodézie, národného podniku Bratislava a oprávnený overovať geometrické plány podľa § 8 ods. 4 tejto vyhlášky nebol.

21.3. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že sa uvedenou námietkou zaoberal (bod 13. rozsudku krajského súdu); aj keď túto odvolaciu námietku považoval čiastočne za zmätočnú (vyhláška č. 82/1973 Zb. v § 8 obsahovala len tri a nie štyri odseky), definoval platnú právnu úpravu týkajúcu sa náležitostí geometrických plánov a po oboznámení sa s geometrickým plánom č. 243-255-062-84 z 08. 08. 1984 tak, ako je obsiahnutý v súdnom spise (č. l. 49 spisu) ustálil, že pokiaľ ide o overenie geometrického plánu, zodpovedá právnej úprave. Napokon k uvedenému zdôraznil, že k postupu podľa § 6 ods. 3 vyhlášky č. 23/1964 Zb. (upovedomenie o zistenej závade alebo prekážke) nedošlo, resp. nebol preukázaný. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v tejto

otázke zodpovedá rozsahu a obsahu námietky a poskytlo odvolateľovi dostatočnú odpoveď na ním nastolenú podstatnú otázku. Samotný geometrický plán (č. 243-255-062-84) tvrdenie dovolateľa, že absentuje podpis N., nepotvrďuje.

22. Napokon vo vzťahu k nepreskúmateľnosti dovolateľ namietol, že odvolací súd sa nezaoberal otázkou špecifikácie predmetu kúpnej zmluvy, keď v odvolaní namietol, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy geometrický plán č. 243-255-062-82 z 8. júla 1984 neexistoval a časť pozemku o výmere 268 m² nebola vyčlenená a neexistovala ako spôsobilý predmet občianskoprávných vzťahov.

22.1. Aj táto dovolacia námietka je v rozpore s obsahom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu; odvolací súd sa otázky špecifikácie predmetu kúpnej zmluvy venoval. Dovolateľ opakovane v zhode so svojou argumentáciou pred súdmi nižších inštancií tvrdí, že geometrický plán, na základe ktorého došlo k oddeleniu častí pozemkov pôvodne vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcu neexistuje. Súdmi nižších inštancií mu opakovane v odôvodnení svojich rozhodnutí na toto tvrdenie odpovedali, neustálili existenciu namietaného geometrického plánu (č. 243-255-062-82 z 8. júla 1984), uzavreli však, že pri vyhotovení kúpnej zmluvy došlo k chybe v písaní v označení geometrického plánu a dátumu jeho vyhotovenia. Odvolací súd v postačujúcom rozsahu odôvodnil existenciu geometrického plánu (č. 243-255-062-84 z 8. augusta 1984), na základe ktorého došlo k oddeleniu častí z pozemkov vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcu v bode 12. rozsudku; pre odvolací súd z vykonaného dokazovania vyplynulo, že tento geometrický plán bol do katastra nehnuteľností v k. ú. P. zapísaný pod položkou výkazu zmien č. 57/1985; k vyhotoveniu geometrického plánu došlo pred uzatvorením namietanej kúpnej zmluvy (16. apríla 1985); špecifikáciu predmetu zmluvy posúdil odvolací súd s poukazom na obsah geometrického plánu (podľa geometrického plánu predmetom prevodu bol diel č. 59 o výmere 227 m² z pozemku parc. č. 5998/3 a diel č. 60 o výmere 41 m² z pozemku parc. č. 5998/6, spolu 268 m². Tieto diely boli spolu s ďalšími dielmi oddelené od pozemku parc. č. 6010/8) dostatočne a súladne s obsahom spisu.

23. Vývodzujúc prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ napokon namietol porušenie princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia tým, že odmietol aplikáciu záverov vyslovených Krajským súdom v Bratislave v rozhodnutí sp. zn. 5Co/138/2008 v skutkovo a právne obdobnej veci.

23.1. Namietaný princíp predvídateľnosti súdneho rozhodovania a rozhodnutia podľa záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplývajúcich z nálezu z 25. júna 2019 sp. zn. III. ÚS 275/2018 znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje princíp právnej istoty a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. Na druhej strane je nutné uviesť, že predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých veciach. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne zdôvodniť, a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal. Z uznesenia ústavného súdu z 9. februára 2018 sp. zn. IV. ÚS 99/2018 vyplýva záver, že pokiaľ nie je splnená podmienka existencie rovnakého alebo analogického skutkového stavu, nie je splnený základný predpoklad na to, aby všeobecný súd na účel dodržania princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia musel dať na určitú právnu otázku rovnakú odpoveď. Podľa nálezu ústavného súdu z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 289/2017 súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov, vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje spomínanému základnému princípu materiálneho štátu.

23.2. K dovolacej námietke porušenia princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia dovolací súd uvádza, že rozhodnutie vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co/138/2008 a jeho závery nebolo pre súdy nižších inštancií záväzné a nepredstavovalo ustálenú prax dovolacieho súdu; súd prvej inštancie sa uvedenými závermi zaoberal a uviedol, z akých dôvodov sa od týchto záverov odklonil (nemožno tieto

závery mechanicky aplikovať na skutkový stav zistený v tomto konaní) a k zistenému skutkovému stavu poskytol vlastnú argumentáciu. Rovnako postupoval odvolací súd konštatovaním, že sa nestotožnil so závermi prijatými v uvedenom rozhodnutí s poukazom na vlastnú argumentáciu v prejednávanej veci.

23.3. Ani námietka porušenia princípu predvídateľnosti rozhodnutia tak nie je dôvodná.

24. K dovolacej argumentácii opierajúcej sa o § 420 písm. f) CSP v o vzťahu k nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie.

24.1. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

24.2. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovorom. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

24.3. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci

využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivý súdny proces, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

24.4. I v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

24.5. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

24.6. Pokiaľ dovolateľ namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

24.7. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, či nedostatočne odôvodnené.

24.8. Podľa názoru dovolacieho súdu (z dôvodov vyššie uvedených) odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť a j všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej právnymi predchodcami žalobcu a právnym predchodcom žalovaného zistená nebola.

24.9. Dovolací súd vo vzťahu k dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (pozri sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však dovolanie na takýchto argumentoch nespočívalo.

25. Dovolací súd konštatuje, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo

strany na spravodlivý proces (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmatečnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019). Vzhľadom na uvedené dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľ uvádzal v dovolaní o zmatečnosti (§ 420 CSP) napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

26. Dovolateľ neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mu mal znemožniť uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP); nezistenie porušenie práva na spravodlivý proces z dovolacích dôvodov bolo dôvodom pre zamietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 448 CSP.

27. Žalobca podané dovolanie odôvodnil aj s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP a tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

27.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

27.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam otázka pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o otázku právnu, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

27.3. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018) a c) uviesť rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť.

27.4. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórному prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

27.5. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním

skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho dokazovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

27.6. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP vôbec musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

28. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalobca v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolené právne otázky súd také otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom uzavrel, že dovolateľom nastolená právna otázka (bližšie pozri body 3.2. a 3.2.6.) predstavuje právne otázky, ktoré odvolací súd tým, že potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne stotožniac sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením, riešil a na ich vyriešení založil napadnuté rozhodnutie.

29. Dovolateľ vymedzil, že súdy nižších inštancií sa pri riešení právnej otázky posúdenia platnosti zmluvy odklonili od judikatúry dovolacieho súdu, keď sa neurčitost' predmetu zmluvy snažili odstrániť skúmaním vôle zmluvných strán a dohadom o tom, že predávajúci vedeli, ktorá časť pozemku je predmetom predaja.

30. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybňujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. 01. 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 71/2018). Je tak zjavné, že rozhodnutia krajských súdov a súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky pod tento pojem nespádajú.

31. Žalobca v rámci argumentácie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP označil (uviedol) rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave (uznesenie č. k. 5Co/138/2008-179) a Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 22Cdo/1236/2001 zo 16. novembra 2001). S prihliadnutím na konštatovania v predchádzajúcom bode dovolací súd zdôrazňuje, že dovolateľom označené rozhodnutia nenapĺňajú pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

31.1. Naproti tomu súdy nižších inštancií pri posudzovaní platnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy, v otázke určitosti zmluvy a zachovania písomnej formy (technická jednotnosť zmluvy) poukázali na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2008 sp. zn. I. ÚS 242/2007 a z 28. apríla 2014 sp. zn. IV. ÚS 15/2014, ktorých právne vety citovali.

31.2. Princíp preferencie právnych úkonov vyplývajúci z rozhodnutia ústavného súdu (sp. zn. I. ÚS

242/2007) sa premietol aj do jeho ďalších rozhodnutí. Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 640/2014 z 1. apríla 2015 uzavrel, že prehnane formalistické požiadavky všeobecného súdu na formuláciu predmetu zmluvy sú ústavne neakceptovateľné. Úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená, okrem iného, aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti, a nie neplatnosti právneho úkonu. V náleze z 22. novembra 2012 č. k. IV. ÚS 340/2012-62 ústavný súd konštatoval, že ak všeobecný súd pri zisťovaní platnosti právneho úkonu alebo pri zisťovaní, či je zastretý úkon platný nezohľadnil iné dojednania medzi stranami, ktoré by mohli spĺňať podmienku obsahu a formy vyžadovanej právnym poriadkom, hoci existenciu takýchto písomných prejavov vôle v konaní sám ustálil a na ich použitie sa účastníci odvolávali (teda preferoval bez presvedčivého odôvodnenia neplatnosť právneho úkonu, ktorá by mohla bez ďalšieho viesť k zmene v katastri nehnuteľností a zásadne zasiahnuť do majetkového postavenia strán, resp. vôbec nezohľadnil možné nespravodlivé dôsledky jeho spôsobu aplikácie právnej úpravy spojené s neplatnosťou právneho úkonu), postupoval príliš formalisticky, v dôsledku čoho napadnutý rozsudok možno označiť za arbitrárny, zjavne neodôvodnený a ústavne neudržateľný.

31.3. Aj s prihliadnutím na vyššie uvedené závery možno konštatovať, že súčasná rozhodovacia činnosť všeobecných súdov uprednostňuje platnosť právnych úkonov v najširšom slova význame.

31.4. Súdny nižších inštancií pri právnom posúdení vychádzali zo záverov vyplývajúcich z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý nepochybne patrí medzi najvyššie súdne autority v zmysle čl. 2 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku, a podľa ktorého ustanovenia právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Napokon z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2019 sp. zn. 3Obdo/64/2019 vyplýva, že povinnosť rešpektovať ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, resp. povinnosť dôkladne a presvedčivo odôvodniť prípadný odklon od nej, zaťažuje všetky všeobecné súdy Slovenskej republiky.

32. Súdny nižších inštancií pri posudzovaní platnosti namietanej kúpnej zmluvy takto postupovali; vychádzali z rozhodovacej praxe ústavného súdu. Dovolateľ napokon v tomto zmysle ani neoznačil rozhodnutia, predstavujúce ustálenú prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa súdy nižších inštancií odklonili.

33. Dovolacia námietka s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP spočívajúca v tvrdení nesprávneho právneho posúdenia v dôsledku odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu tak nebola dôvodná.

34. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné; ak dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie nie je prípustné, nakoľko odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu súdmi nižších inštancií konštatovaný nebol. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

35. Dovolací súd žalovanému, v dovolacom konaní úspešnému, priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.